

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Всеукраїнська наукова студентська конференція
«Міжнародне право в період
турбулентності міжнародних відносин»

25 жовтня 2024

м. Одеса

Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» Олега ТОДОЩАКА
(наказ № 3178-44 від 08.10.2024 р.)

Відповідальний редактор

Аракелян Мінас Рамзесович – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного та європейського права, Заслужений юрист України.

Укладачі:

Бехруз Хашаматула Набійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права.

Бугаєць Альона Сергіївна – асистент кафедри міжнародного та європейського права.

Гриб Анна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Дронов Владислав Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Форманюк Вікторія Василівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Слісаренко Анастасія Олександрівна – здобувачка вищої освіти 4 курсу факультету судового та міжнародного права.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

«Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин» : студентська науково-практична конференція, 25 жовтня 2024 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2024. 489 с.

© НУ «Одеська юридична академія», 2024

© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

Перерва Єлизавета Владиславівна
здобувачка вищої освіти 2-го курсу
факультету судового та міжнародного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ПРАВОВОЇ СІМ'Ї

Актуальність дослідження романо-германської правової сім'ї полягає в її впливі на формування сучасних правових систем у багатьох країнах світу. Вивчення цієї правової сім'ї дозволяє краще зрозуміти принципи кодифікації, поділу права на публічне та приватне, а також роль нормативно-правових актів у забезпеченні стабільності та передбачуваності правових відносин. Оскільки романо-германська правова система є основою для права Європейського Союзу, вона впливає на процеси європейської інтеграції та розвиток міжнародного права. Дослідження цієї теми є необхідним для розуміння глобалізації права, особливо в контексті модернізації національних правових систем, адаптації до міжнародних стандартів, та поширення європейських правових цінностей у нових демократіях і постколоніальних державах.

Стан наукової розробки проблеми романо-германської правової сім'ї є досить розвиненим, і ця тема активно досліджується як у зарубіжній, так і в українській юридичній науці. Науковці, такі як Новікова М., Зварич Р., Дручек О [1], Кудін А [2] підкреслюють, що формування цієї правової сім'ї можна вважати класичним шляхом розвитку права, оскільки воно ґрунтується на римській правовій традиції та подальших рецепціях права в європейських державах. Вони детально описують процес злиття римського права із варварськими правовими звичаями, що призвело до створення сучасних правових систем континентальної Європи.

Історичні витоки романо-германської правової сім'ї сягають часів падіння Західної Римської імперії у V столітті, коли на теренах Європи почали формуватися перші правові системи на основі германських звичаїв. Після

зникнення єдиного римського правового порядку германські народи принесли з собою свої звичаї та традиції, які згодом інтегрувалися в місцеві правові структури. Ці ранні правові норми були в основному неписаними та часто нечіткими, оскільки ґрунтувалися на народній пам'яті та були пристосовані до простого аграрного способу життя. Проте переломним моментом в історії романо-германської правової сім'ї стала рецепція римського права в XII-XIII століттях. У цей час науковці європейських університетів почали вивчати класичне римське право, зокрема «Corpus Juris Civilis» Юстиніана. Вивчення цього права дало поштовх до його широкого впровадження у правові системи країн континентальної Європи. Важливою віхою у цьому процесі була діяльність університетів, які стали центрами поширення римської правової культури. Протягом середньовіччя та Нового часу романо-германське право розвивалося, поступово синтезуючи римські принципи з місцевими правовими традиціями. Одним із найважливіших етапів стало кодифікування права у Франції на початку XIX століття. Наполеонівський кодекс 1804 року став зразком для багатьох європейських країн і став основою для подальшої уніфікації національних правових систем. Ця кодифікація заклала фундамент для сучасної романо-германської правової сім'ї, яку сьогодні відзначають за високий рівень систематизації законодавства та чіткість правових норм [3].

Основою романо-германської правової системи є поділ права на публічне та приватне. Публічне право включає норми, що регулюють діяльність державних органів та захист суспільних інтересів (конституційне, адміністративне, кримінальне право). Приватне право регулює відносини між приватними особами, зокрема в питаннях власності, сімейних відносин та контрактів. Цей поділ підкреслює індивідуальну природу прав людини та одночасно гарантує захист державних інтересів.

Головним джерелом права в країнах романо-германської правової сім'ї є нормативно-правовий акт. Це письмовий документ, що містить норми загальної дії, прийнятий компетентним органом держави. Окрім законів, важливу роль відіграють міжнародні договори, судові рішення та юридичні доктрини. Суттєвою

особливістю є кодифікація – систематизація законодавства у вигляді кодексів, наприклад, цивільний та кримінальний кодекси [4].

Правові системи, що входять до романо-германської правової сім'ї, поділяються на кілька груп залежно від історичних та культурних особливостей:

- Романська група (Франція, Італія, Іспанія, Португалія).
- Германська група (Німеччина, Австрія, Швейцарія).
- Північноєвропейська (скандинавська) група (Швеція, Норвегія, Фінляндія) [3].

Кожна з цих груп має спільні риси з романо-германською традицією, але зберігає свої особливості. Наприклад, у скандинавських країнах разом із нормативно-правовими актами важливу роль відіграє судовий прецедент, що наближає їх до англо-американської правової традиції.

Романо-германська правова система вплинула на формування права в багатьох інших регіонах світу, особливо в країнах Латинської Америки, Африки та Азії, що свого часу були колоніями європейських держав. Також ця система мала значний вплив на розвиток правових систем країн колишнього Радянського Союзу, де її принципи інтегрувалися в національні правові системи у XX столітті.

Отже, дослідження романо-германської правової сім'ї свідчить про її важливе значення для формування сучасних правових систем багатьох країн світу. Вона має глибоке історичне коріння, яке сягає часів падіння Західної Римської імперії та рецепції римського права у середньовічній Європі. Романо-германська правова сім'я характеризується систематизацією права, поділом на публічне та приватне право, а також домінуванням нормативно-правових актів як основного джерела права. Система продовжує розвиватися під впливом міжнародного права та європейських інтеграційних процесів, роблячи її актуальною для дослідження і в наші дні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Новікова М., Зварич Р., Дручек О. Вплив конвергенції англосаксонської та романо-германської правових сімей на розвиток правової системи України.

Актуальні питання юридичної науки. 2023. С. 161-165. URL : https://juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/3_2023/28.pdf

2. Кудін А. Особливості розвитку романо-германської правової сім'ї. *Науковий вісник публічного та приватного права.* 2020. №3. С. 26-35. URL : <https://www.ssaals.com.ua/wp-content/uploads/Кудін-А.-А.-ОСОБЛИВОСТІ-РОЗВИТКУ-РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ-ПРАВОВОЇ-СІМ'Ї.pdf>

3. Романо-германська правова сім'я. URL : https://elearning.sumdu.edu.ua/free_content/lectured:889572cc41d2c8b890338983852f6a8324f2b484/latest/509964/index.html

4. Колодняжа В. Історія формування та сучасний стан романо-германської правової сім'ї. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ.* 2013. №1. С. 46-53. URL : <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/2491/3/13kvvgps.pdf>

Ключові слова: *романо-германська правова сім'я, правова система, кодифікація права, римське право, публічне право, приватне право, нормативно-правові акти, європейська інтеграція.*

Науковий керівник: *кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Форманюк Вікторія Василівна.*

Савлук Андрій Леонідович

*здобувач 1-го курсу магістратури факультету адвокатури та
антикорупційної діяльності*

Національного університету «Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА: СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Проблема міжнародної інформаційної безпеки є одним з найактуальніших питань у ХХІ столітті. Цьому сприяли розвиток технологій та вільний доступ до

ЗМІСТ

Передмова.....	4
СЕКЦІЯ №1. ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	6
Борисюк Анна Сергіївна ФЕЙКОВІ НОВИНИ: ВПЛИВ НА СУСПІЛЬСТВО ТА ПРАВОВІ ІНІЦІАТИВИ КРАЇН СВІТУ У РЕГУЛЮВАННІ ТА БОРОТЬБИ З НИМИ.....	6
Вотчал Олексій Вікторович МОНІСТИЧНА ТЕОРІЯ СПІВВІДНОШЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА ТА ЇЇ ВПЛИВ.....	11
Горячківська Оксана Вікторівна МІЖНАРОДНА ВВІЧЛИВІСТЬ ЯК ДЖЕРЕЛО МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	14
Джигирей Владислава Василівна СУТЬ ДЕЯКИХ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.....	17
Костюк Мар'яна Іванівна ПРИНЦИПИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ ТА НЕПОРУШНОСТІ КОРДОНІВ ЯК ФУНДАМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ.....	21
Купенко Артем Ігорович КОНЦЕПЦІЯ РЕЄСТРАЦІЇ СУДНА ЗА ПРОЦЕДУРОЮ «ЗРУЧНИЙ ПРАПОР» В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ.....	26
Лебедевич Анна Дмитрівна та Письменна Ксенія Ігорівна ПРОБЛЕМАТИКА ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОСУБ'ЄКТНОСТІ МІЖНАРОДНИХ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....	31
Перерва Єлизавета Владиславівна ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ПРАВОВОЇ СІМ'Ї.....	36
Савлук Андрій Леонідович МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА: СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.....	39
Селіщева Валерія Володимирівна КЛАСИФІКАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ.....	43
Філіппова Катерина Олександрівна ІСЛАМСЬКЕ ПРАВО : ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	50
Шевченко Єлизавета Олегівна ПІДТРИМАННЯ ПРАВОПОРЯДКУ В МІЖНАРОДНОМУ СПІВТОВАРИСТВІ.....	54
СЕКЦІЯ № 2. ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА МІЖНАРОДНИХ КОНФЕРЕНЦІЙ.....	57
Склярчук Кирило Олександрович	